

LP OCH ARBETSTIDSFÖRKORTNING

I kollektivavtal tecknat mellan Industriarbetsgivarna och IF Metall

1. Livsarbetsvidspremie

1:1 Pensionspremie

I syfte att förkorta livsarbetsviden har parterna träffat överenskommelse om livsarbetsvidspremie (LP), vilket är en avsättning till pensionspremie beräknad på arbetarens intjänade lön under ett helt kalenderårs ordinarie arbetsvid. Den är ett komplement till Avtalspension SAF-LO. Alla arbetare på arbetsplatsen omfattas av överenskommelsen. **LP tjänas även in under hela arbetslivet; den är således inte som ASL knuten till en viss ålder.**

Arbetsgivaren ska senast två månader efter varje kalenderårs utgång betala in arbetsvidspremierna för de arbetare som omfattas av kollektivavtalet till FORA. FORA vidarebefordrar premierna till den pensionsförvaltare som arbetaren har valt beträffande Avtalspension SAF-LO (ASL).

Den anställda bör årligen få besked om inbetald LP-premie, t ex på lönespecifikation eller på annat sätt. Det ligger såväl i den anställdes som arbetsgivarens intresse att det totala förmånspaketet som anställningen omfattar åskådliggörs för de anställda.

Vissa förändringar i LP-systemet är att vänta under avtalsperioden 2020 – 2023, se under punkten 1:4.

1:2 Beräkning

Av arbetarens förtjänst under kalenderåret avsätts en viss procent till LP-pensionspremie. Avsättningen görs varje kalenderår och beräknat för år 2020 är LP-premien **4,54 %**. För 2021 och vidare är premien **4,7 %**.

Vid beräkning av "arbetarens förtjänst under kalenderåret" ska följande ingå:

för månadsavlönade

- ✓ utbetald månadslön inklusive eventuella rörliga lönedelar
- ✓ tillägg för arbete på obekväm arbetsvid
- ✓ andra särskilda tillägg och ersättningar som är kopplade till arbete under ordinarie tid
- ✓ ersättning vid av arbetsgivaren betald ledighet, t ex permission och betald ledighet enligt förtroendemannalagen
- ✓ sjuklön
- ✓ semesterlön
- ✓ övertid

för timavlönade

- ✓ utbetald timlön inklusive eventuella rörliga lönedelar
- ✓ tillägg för arbete på obekvämt arbetstid och skiftformstillägg
- ✓ helglön
- ✓ andra särskilda tillägg och ersättningar som är kopplade till arbete under ordinarie tid
- ✓ ersättning vid av arbetsgivaren betald ledighet, t ex permission och betald ledighet enligt förtroendemannalagen
- ✓ sjuklön
- ✓ semesterlön
- ✓ övertid

Ovanstående uppräknings är uttömmande!

LP-underlaget beräknas alltså på samma sätt som avtalspension SAF-LO, vilket gör att semesterlön och övertid också ska ingå i underlaget.

Vid deltidarbete och ifall arbetaren endast arbetat under delar av intjänandeåret beräknas LP på arbetarens faktiska kalenderårsförtjänst.

Uttag av LP kan ske tidigast vid 55 års ålder.

1:3 Förkortning av arbetstiden (se dock nedan under 1.4 avs. utrangering av denna möjlighet)

Observera att LP-avsättning är en stupstock! Det krävs uttrycklig lokal överenskommelse (en överenskommelse mellan företaget och den lokala klubben eller avdelningen) för att omvandla premien till lediga dagar. Detta kan ske genom hel eller partiell avsättning. Om arbetsgivare och lokalt fack enas om att LP ska användas som arbetstidsförkortning motsvarar den maximala arbetstidsförkortningen **4,2 %**. Detta motsvaras av följande arbetstidsförkortningar:

Dagarbete (40 h/veckan)	0,5 %	motsvarar 12 minuter/vecka (1 dag/år)
Treskiftarbete m. intermittent drift (38 h/veckan)	0,5 %	motsvarar 11,4 minuter/vecka
Treskiftarbete med kontinuerlig drift med helguppehåll (36 h/veckan)	0,5 %	motsvarar 10,8 minuter/vecka
Treskiftarbete med kontinuerlig drift med helguppehåll (35 h/veckan)	0,5 %	motsvarar 10,5 minuter/vecka

Möjlighet finns att ta ut vissa av dessa dagar som lediga, t ex som klämdagar, och att föra in resten som framtida arbetstidsförkortning. Kan överenskommelse inte träffas om hur arbetstidsförkortning ska förläggas bestämmer arbetsgivaren. Ifall arbetstidsförkortningen schemaläggs får under året nyanställda arbetare ledigt på samma schemalagda tider som andra, t ex att man slutar tidigare på fredagar eller är ledig över jul, trots att de nyanställda inte arbetat in den fulla arbetstidsförkortningen. Å andra sidan får en arbetare som slutar sin anställning under året vid schemaläggning inte ut redan intjänad arbetstidsförkortning. Om arbetstidsförkortningen istället läggs i arbetstidsbanken ska en arbetare få ut denna tid i pengar ifall anställningen skulle avslutas.

Det ska observeras att det på Stål och Metallavtalet inte finns någon möjlighet att ta ut LP i kontant betalning.

1.4 Arbetsgrupp avseende Livsarbetsvidspremie och utrangering av möjligheten att förkorta arbetstiden

Industriarbetsgivarna och IF Metall kom i avtalsförhandlingarna 2020 överens om att i en partsgemensam arbetsgrupp och i samverkan med Fora verka för att framtida avsättningar till LP ska innefatta en premiebefrielseförsäkring till förmån för arbetare i samband med sjukdom och föräldraledighet. Kostnaden för premiebefrielseförsäkringen ska bäras av försäkringskollektivet.

Som en konsekvens av ovanstående kommer möjligheten att förkorta arbetstiden att försvinna och **avsättningarna till LP kommer bli tvingande för alla medlemsföretag**. Industriarbetsgivarna och IF Metall ska stödja berörda företag vid behov av övergångslösningar för detta.

Industriarbetsgivarna och IF Metall ska slutföra sitt arbete så att det som nämns ovan kan tillämpas fr o m 2023.

2. Arbetstidsförkortning – för dagtids- och tvåskiftsarbetare

Vid sidan av LP finns i Stål och Metallavtalet en förkortning av veckoarbetstiden. Alla dag- och tvåskiftsarbetande arbetare, alltså oberoende ifall man är med i facket eller inte, omfattas av överenskommelsen.

Arbetstidsförkortningen ger heltidsanställd dagtidsarbetare rätt att för varje arbetade 40 timmar ordinarie arbetstid, exklusive overtidsarbete, tillgodoräkna sig **24 minuters ledighet**. Tvåskiftsarbetande arbetare har rätt till **120 minuter (två timmar)** per arbetade 40 timmar. Vid kortare arbetstid än ordinarie arbetstid utges arbetstidsförkortning i proportion därtill.

Som arbetad tid jämställs:

- ✓ permission
- ✓ permittering
- ✓ deltagande i fackligt arbete enligt förtroendemannalagen
- ✓ kompledighet vid övertidsarbete
- ✓ ledighet under i arbetstidsschemat infallande helgdag måndag - fredag
- ✓ utlagd ledighet enligt § 4 mom 4 (Varierad arbetstid – Trygghet och flexibilitet)

Förkortningen ser ut som följer beroende på arbetarens arbetstid:

Dagtidarbetare	Förkortning
tvåskift	120 minuter
40 timmar	24 minuter
35 timmar	21 minuter
30 timmar	18 minuter
25 timmar	15 minuter
20 timmar	12 minuter

2:1 Schemaläggning

De lokala parterna kan enas om att arbetstidsförkortningen ska schemaläggas. Om den schemaläggs får under året nyanställda arbetare ledigt på samma schemalagda tider som andra, t ex att man slutar tidigare på fredagar eller är ledig på klämdagar, trots att de nyanställda inte arbetat in den fulla arbetstidsförkortningen. Å andra sidan får en arbetare som slutar sin anställning under året inte ut redan intjänad men schemalagd arbetstidsförkortning. Om överenskommelse om hur arbetstidsförkortning ska förläggas inte kan träffas ska arbetstidsförkortningen föras till arbetstidsbanken (§ 4 mom 4). Noteras bör att uttag av ledig tid i form av arbetstidsförkortning inte ökar antalet timmar en arbetare kan arbeta övertid på det sätt som uttag av "vanlig" kompensations-tid" gör.